

Jegyzetek.

— Örkényben. —

Január utolsó hetében beállított a kecskeméti református lelkészi hivatalba *Mészáros István* nagytiszteletes úr, az örkényi prédikátor. Kereste és itt véletlenül meg is találta dr. Szabó Ambrus szerkesztő urat és Závory Elek hitoktató lelkészt. Baráti köszöntés után imígyen szólott hozzájuk:

— Gyertek ki hozzám Gyertyaszentelő Boldog Asszony napján, február másodikán és szavaljon az egyiktek, beszéljen a másiktok a harangalakra rendezendő műsoros estélyen.

Hogy a Gyertyaszentelő Boldog Asszony titulus miatt a hollandi szigorúbb ref. egyház törvényei alapján fegyelmi eljárás alá ne vonassunk, illetén megjelölése e napnak *csak* azt célozta, hogy pirosbétűs lévén a kalandáriumban, e napon se iskola, se szerkesztés nincs.

— Kimegyünk, Pista, már hogyné mennénk — mondta a két barát — ha lesz nyul.

Históriája pedig eme furcsa feltételnek az, hogy a nagytiszteletű úr még huszonnégyben megígérte fent nevezett két úrnak, hogy egy nyulat fog szállítani a háztartásukba. Mely hasonló ígéretet a környékbeli prédikátorok kifogástalanul betartották eddig (így például a kocséri is), csak éppen az örkényi nagytiszteletes úr nem, aki még a huszonnégybeli járandósággal is hátrálékban volt! Védekezéséül talán el lehetett fogadni azon körülményt, hogy az örkényi határ oly üres, hogy a vadászat még ágyúval is reménytelen.

— Lesz nyul!

Ezt oly határozottan mondta ki a nagytiszteletes úr, mint amilyen határozottsággal kondul bele az öreg harang az apróbb harangok csilingelésébe.

Dr. Szabó Ambrus szerkesztő úr rögtön bediktálta, hogy szavalni fog Petőfi és Végvári verseket, Závory Elek h lelkész úr pedig, hogy beszélni fog az Istennek tetsző harangokról.

— Van nyul!

E szavakkal ölelte meg két vendégét az örkényi prédikátor. Nem volt könnyű ezt elmondani. Igen. Lett nyul, de nem az örkényi határból. T. i. a nagytiszteletes úr mozgósította Örkény összes vadászait felekezeti különbség nélkül, hogy neki pedig egy nyulat okvetlen kerítsenek. Ki is mentek, tele is volt az örkényi határ nyullal, de ott volt mindegyik tapsifüles füle mellett a miniszter rendelete, mely szerint nyul csak január 15-ig vadászható.

Ami ezután történt, csak az tudja megtenni, akinek van rá módja, még pedig nem a bugyellárisában, hanem a — szívében.

— Hát lesz nyul?!

— Lesz nyul!

És felült a vonatra az örkényi prédikátor, bement Pestre és a Központi Vásárcsarnokból hozott bepácolt nyulat, melyből lőn olyan nyulgerinc, amilyent — nagyanyánk szavaival élve — csak angyalok esznek fényes karácsony napján.

*

Az örkényi MOVE nagyterme. Este hat óra. Zúfolt a terem. Mészáros István nyitja meg a műsort.

— Három év óta épül az örkényi hatalmas református templom; ez évben készen *kell* lennie. Augusztusra ragyogni kell a csillagnak, búgni az orgonának, zúgni a harangoknak. Ez az estély az utolsó zászlóbontás, nekilendülés. Nem lesz megállás, pihenés, csak a jól megépült templomnak csendjében a mindenható Isten kebelén.

Átszellemül a fiatal prédikátor, hivei orcái ki-gyúlnak. Ki kételkednék benne? Augusztusra az örkényi sugár torony kilátszik a pusztába...

*

A nagytiszteletes úrnak már ovodába járó kis-leánya, Ibolya szavalt. Nagyon helyesen és kedvesen. A taps, mit kapott, fergeteges vala. Mire bátorságot vőn arra nézve, hogy még egyszer szaval. És elkezdte — ugyanazt a versikét, ami zajos ellentmondásokat váltott ki a ház minden oldalán. Szerencsére ott volt a csemetének a mamája és megsúgta egy újabb versikének a kezdetét...

*

Ez este megdölt Örkényben a klasszicus közmondás: Fegyverek közt hallgatnak a műzsák. Az örkényi gyógyszerész oly hangulatos, poétikus és drága verseket olvasott fel, amilyenek csak patikában kaphatók. A duett, illetve kvartett pedig olyant produkált, hogy bátran felveheti a versenyt a híres kecskeméti (Kremán féle) kvartettel...

*

Takács László, a kecskeméti kollégium volt növendéke, pesti hangversenyének hatalmasan zengő tenor-bariton hangján énekelt egy áriát és több magyar dalt oly szépen és megkapóan, amilyen szépséggel még nem zengett dal az örkényi határban.

*

Dr. Szabó Ambrus Petőfi és Végvári verseket szavalt nagy hatással. Egy ezredes meg is kérdezte műsor után, hogy mért nem megy a Nemzetibe. Závory Elek pedig a harangok különböző fajtájáról beszélt, kezdve a legkisebben, a csörgön, mely piros pántlikán függ fehér báránka nyakában, folytatva a karácsonyi csengőn, mely jelzi, hogy a Jézuska megérkezett. Szólt a rézinozsárról, a méla kolomp-ról, a tornyok harangjáról, végül az Istennek legjobban tetsző piros harangokról, az emberi szivekről. Műsor végén Mészáros István kívánt csendes jóéjszakát a közönségnek.

*

Hogy az örkényi hatalmas református templom megépül, Isten után Pálóczi Horváth István földbirtokosnak köszönhető, aki az örkényi ref. egyháznak főgondnoka. Isten- és hazaszeretete indította őt arra, hogy sok sok milliókat áldozzon, építsen kőbe Isten dicsőségére. Az egész templomot maga építteti. Az utolsó szegig. Nem enged mást hozzájárulni. Ellenben a csillagot, a harangokat beszerezni, a templomba hűséggel eljárni az örkényi kálvinisták kötelességévé tette. Maroknyi nép, mindössze ötszázötven és szegény. De azért meg lesz...

*

Nem régen még pusztuló egyház volt az örkényi református egyház. Fogyott lélekben, hitben, számban. De ma virul s jelene boldog jövődő záloga. Csendes beszélgetésben mondja a lelkész: